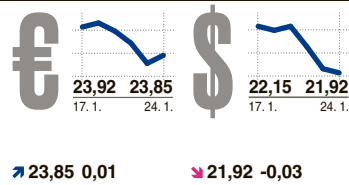

Ekonomika

PALIVA		včera	před týd.
Pramen: Burzy, CCS, Patria			
Benzin	36,58	36,52	36,17
Nafta	37,31	37,32	37,29

BURZY		index	změna %
Nikkei 225	27 299,19		1,46
Hang Seng	22 044,65		1,82
FTSE 100	7 766,85		-0,23
DAX	15 099,09		-0,03
CAC 40	7 050,48		0,26
WIG 20	1 918,60		-0,24

Dagmar Langová
spolupracovnice
MF DNES v Izraeli

Izrael řeší, jak se nezadrhnout

Zbrzdit inflaci, rozeběhnout růst a přilákat investice. To je úkol pro novou vládu Izraele, který kvůli radikálům nemusí uspět.

Metropole Ekonomickým a technologickým centrem Izraele je Tel Aviv, jehož celou aglomeraci obývá okolo čtyř milionů obyvatel. Foto: Shutterstock

Věnovat se judaismu naplno se v Izraeli vyplácí. Průměrná sekulární domácnost odvede na daních z příjmu devětkrát více než ultraortodoxní. Jak s příchodem nové vlády spočítal izraelský server Calcalistech, sekulární a neortodoxní židovské domácnosti hradí do státní kasy 90 procent všech odvodů na daních z příjmu, sociálním i zdravotním pojištění.

Teď se chystá reforma a ultraortodoxní, kteří tvoří třináct procent z 9,3milionové populace Izraele, mají z eráru dostávat ještě víc. Jednak na dávkách pro mnohočetné potomstvo a jednak na studium v ješivě, kde se studenti věnují Talmudu a náboženskému právu.

Jak poznamenal list Jerusalem Times, za sezení v učebnách a vyhýbání se službě v armádě budou mít zhruba tolik, co dostávají vojáci riskující život - v přepočtu asi 13 tisíc korun měsíčně.

To vše za situace, kdy Izrael zažívá ekonomické ochlazení a zdražování, i když zdaleka ne takové jako v Česku. Počet volných míst v IT v této start-upové zemi loni klesl o 35 procent, investice do sektoru se loni snížily téměř o polovinu.

Nezaměstnanost je zhruba pět procent (v Česku 3,7 %), inflace sice jen 5,3 procenta (v Česku 15,8 %), ale i tak je nejvyšší za posledních dvacet let.

Izraeli se aspoň loni podařilo umazat poměr státního dluhu k HDP, který nyní činí zhruba 60 procent, jenže to bylo za minulou vládu. Teď nastupuje nová, v níž jsou spolu se středopravicovým Likudem zastoupeni pravicoví extremisté a zástupci ultraortodoxních. Izrael se tak může stát pro svět příkladem, kam může vést extrémní politika.

Když vy nádobí, tak my psy

Jeden z prvních nápadů nové vlády byl, aby se poskytovatel služeb mohl dle náboženského přesvědčení rozhodnout, koho obslouží a koho ne. To se mělo týkat i lékařů.

Nejenže některé nemocnice a rozložení doktorů ihned začali protestovat, ozvaly se i soukromé podniky. Kdo bude diskriminovat, nedostane od nás žádný úvěr, zaznělo třeba od Bank Diskont, jednoho z předních finančních domů.

Některé to však nepohoršilo. „Diskriminovat budou jen v ultraortodoxních čtvrtích, tam stejně nikdo jiný nejde,“ říká padesátník Shay, volič Likudu.

Vznikající vláda vzápětí přišla s nápadem zrušit daň z cukru a jednorázového plastového nádobí, kterou v rámci ochrany zdraví a životního

prostředí zavedl předchozí kabinet. S nadsázkou by se dalo říct, že kdo nebyl v izraelském supermarketu, netuší, jak velký výběr jednorázového plastového nádobí existuje. Dlouhý regál, všechna patra.

Izraelci rádi grilují, ale daň na jednorázové nádobí zasáhla hlavně ultraortodoxní. Příliš mnoho nevyládvají a není výjimkou, že mají deset dětí. Navíc potřebují dvě oddělené kuchyně kvůli košer pravidlům - jednu na maso, druhou na mléko. Jednorázové nádobí je proto u mnohých z nich hodně oblíbené.

Ultraortodoxní naopak většinou nechovají psy. Proto jejich zástupci loni při schvalování daně na jednorázové nádobí navrhovali zvýšit poplatek za psa v přepočtu na 23 tisíc korun, v případě druhého psa skoro 50 tisíc korun ročně, neboť i pes způsobuje ekologické škody. Vydechuje oxid uhličitý a tak...

Zatím ale nehodlají tento nápad být kdokoliv, kdo v době žádosti žádné bydlení nevlastní. Plán úřadu vedeného Ivanem Bartošem (Piráti) ale narazil na konzervativnější vztah k vládní podpoře na ministerstvu financí řízeném Zbyňkem Stanjurov z ODS. Podle něj by taková pomoc pokrývala tržní prostředí. Upozornil proto na nutnost se ve vládních výdajích spíše krotit.

Nanejvýš na pět set bytů ročně

„Mnohé aktuální i plánované developerské projekty již v současné době mění svoji podstatu z vlastnického bydlení na nájemní, a to v rámci maximalizace zisku tržními subjekty,“ konstatuje ministerstvo financí. Podle něj by se případná podpora nájemního bydlení měla omezit pouze na půjčky. Ostatně i ty jsou s maximální sazbou tři procenta nastavené pro žadatele velmi výhodně.

800 mil. Kč

hodlá ministerstvo pro místní rozvoj poslat letos na urychlení projektů nájemního bydlení.

891 tis. bytů pro nájemní bydlení je v celé České republice.

700 mil. Kč plánuje do rozehýbání výstavby vložit Státní fond podpory investic.

V tuto chvíli již developéři mají připravené projekty, které z prodejnímu pokud obec nemá připravený projekt, nemá šanci o podporu požádat,“ předpokládá Sdružení místních samospráv ČR. Podle něj navíc podpora v současné podobě zvýhodní Prahu a ostatní velká města na úkor menších sídel, kde se ob-

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

Vtipy, kterým se nikdo nesměje
Němčéně poté, co si ultraortodoxní prosadili omezení prací na elektrifikaci železnice v sobotu, kdy je pro to ideální den, protože nic nejedzí, sekulární Izraelci jsou na takové informace citliví a moc se jim nesmějí. Jako ještě lepší vtip by se totiž mohly zdát snahy dostat Arie Deriho, lídra strany Šas, do křesla ministra vnitra navzdory tomu, že byl odsouzen za korupci.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

prý rozšíří i na další nezdravé výrobky.

Ekonomové kritizují kabinet Benjamin Netanjahua, že produkuje jen prázdná hesla a žádné reálné plány. Tak například staronová ministryně dopravy Miri Regevovalá hodlá zastavit výstavbu metra pro čtyřmilionovou městskou oblast kolem Tel Avivu, ale prý zasáhne proti všudypřítomným nekonečným dopravním zácpám.

Přítom ještě před nějakými osmi lety by Izraelci nepochybovali, že pod vedením premiéra Netanjahua se bude izraelské ekonomice dařit. Světovou krizi na začátku tisíciletí totiž za jeho vlády Izrael přestál takřka bez bouli.

Média mu teď horce připomínají, jak v roce 2010 sliboval, že dovede Izrael do elitního klubu nejvýkonnějších ekonomik, pokud jde o přepočítání na hlavu. Ani na letošní 75. výročí založení země tam Izrael podle všeho nebude.

S podporou populace ultraortodoxních, v níž pracuje jen 50 procent mužů a z těch padesáti procent jen třetina na plný úvazek, jde Netanjahua vláda proti všemu, co kdysi premiér říkal.

Pravda, mnozí z nich jsou těžko zaměstnatelní, protože v jejich školách se učí hlavně náboženství, některé základní předměty ani neznají. A tyto školy teď mají dostat víc peněz. Odborníci varují, že čím dál vyšší daňová zátěž pro sekulární a neortodoxní povede k odlivu talentovaných lidí ze země.

Nimrod Yaron, majitel mezinárodní daňové poradenské firmy Nimrod Yaron & Co., nepochybuje, že nová vláda poškodí izraelskou ekonomiku. „Nemá smysl zvyšovat daň na elektroautomobily a podporovat školy, které nevyučují předměty důležité pro úspěch na trhu práce, jako je matematika a angličtina,“ říká. Reakce z podnikatelského prostředí dávají znát obavy ze zvyšování cen.

Vláda přesto nezačala navzdory všem výše uvedeným nápadům až tak špatně. Poslanci si třeba s ohledem na ochlazení zvýšili platy jen o zhruba pět procent, byť měli nárok na 12procentní nárůst. Současně se kabinet snaží brzdit růst životních nákladů, takže místo plánovaného zdražení elektřiny o osm procent to budou jen 2,5 procenta.

Němčéně je tu závažnější věc než další podpora ultraortodoxních.

Nejen Yaron varuje před omezením přiležitostí pro mezinárodní spolupráci. Důvod? Krajně pravicová politika vlády: kontroverzní výstavba osad na palestinských územích, kterou krajně pravicové prosazuje, nechota jednat s Palestinci anebo zásahy do justičního systému považované za ohrožení demokracie. List Jerusalem Post nedávno varoval, že mnozí obchodní partneři kvůli tomu mohou Izrael opustit.

Automobilový průmysl

Toyota v Kolíně zastaví výrobu na část února

Automobilka Toyota Motor Manufacturing Czech Republic v Kolíně zastaví v únoru kvůli nedostatku komponentů výrobu, poslední směna je plánovaná na 31. leden, řekl mluvčí automobilky Tomáš Paroubek. „31. ledna zastavíme linky, celková doba zatím není známa, ale měla by to být větší část února. Důvodem je nedostatek dílů v dodavatelském řetězci s ohledem na komponenty do polovodičů,“ řekl Paroubek. (ČTK)

Doprava

Stát vybral na mýtu 14,85 miliardy

Za mýto v loňském roce dopravci v Česku zaplatili 14,85 miliardy korun, meziročně o 4,6 procenta více, uvedla společnost CzechToll. Celkové náklady na provoz a rozvoj systému podle firmy zůstaly pod miliardou korun. (ČTK)

Developéři dostanou na byty injekci od státu

Tomáš Cafourek
redaktor MF DNES

Na projekty směřující k urychlení pomalého budování nájemního bydlení by mělo letos směřovat 800 milionů korun z ministerstva pro místní rozvoj. Další 700 milionů plánuje do rozehýbání výstavby vložit Státní fond podpory investic.

Úřad argumentuje tím, že zvýšení úrokové sazby hypoték lidem vzdaluje vlastní bydlení a bytů pro budoucí pronajímání se stává málo. Zájemci o tento druh bydlení navíc o ně musí na trhu soutěžit s uprchlíky z Ukrajiny.

„Jen za období od 1. března do 31. října 2022 bylo podle údajů největších realitních zprostředkovatelů v Praze nově pronajato prostřednictvím inzertních portálů 40 až 45 procent nájemních bytů právě občanům Ukrajiny,“ uvedl resort pro místní rozvoj.

Výstavbě nových nájemních bytů má dodat křídlo impulz dotace ve výši 25 procent nebo půjčka, která může dosáhnout až 90 procent

vykle stavějí menší objekty s nižším počtem bytů.

Přesně opačný vztah má k návrhu Hospodářská komora ČR, která zastupuje zájmy tuzemského průmyslu a podle ní je objem navržené podpory příliš nízký. Uvedených zhruba 1,5 miliardy korun totiž vystačí na výstavbu v rozsahu 150 až 500 bytů ročně.

Resort nastaví podmínky Ministerstvo pro místní rozvoj, které program koncipuje jako jeden z potenciálních nástrojů na podporu bydlení, si myslí totéž. Omezené finanční prostředky vložené do programu podle úřadu nebudou mít sílu ovlivnit cenu, za kterou se v Česku nájemně nabízí. Umožní ale nabídnout byty tam, kde jich je nedostatek nebo kde jsou kvůli převážně vysokým nákladům nedosažitelné.

Kromě toho má jít o první krok k tomu, aby se nájemních bytů stávalo víc. „Nastavíme podmínky výstavby tak, aby se na konci volebního období mohlo stavět 10 tisíc nájemních bytů ročně navíc,“ uvedlo v materiálu ministerstvo.